

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. F. Felicis Potestatis Panormitani Ordinis Minorum S. Francisci de Observantia ... Examen Ecclesiasticum

Potesta, Felice

Coloniæ, 1712

Cap. XIII. De libris prohibitis comburendis, aut expurgandis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40060

CAPUT XIII.

De Libris prohibitis comburendis, aut expurgandis.

Libri perpetuo quavis causa prohibiti, sunt Inquisitoribus, aut Episcopis respectivè consignandi, juxta dicta superius, sub termino præfixo in ipsa Bulla Urb. quia tempus illud fuit appositum ad instantandam consignationem, non ad terminandam obligationem. Bord. in man. con- sult. sect. 48. n. 38.

Ubi, sub termino præfixo in ipsa Bulla, nisi aliud brevius tempus fuerit in edicto Inquisitorum præscriptum, quod debet attendi: hinc in edicto Inquisitorum Regni Italæ pro consignandis expurgatori libris expurgandis solum tempus quindecim die- rum præscribitur.

Ubi nota, quod si potens librum heretici commode intra duos dies consignare, illam non consignet, incurrit censuram Bullæ Cœnæ, ut retentor: v. n. 365.

Inquisitores, & Episcopi respectivè libros perpetuo quavis causa prohibitos, quantocius comburere debent, ex Bulla Urb. illa relata n. 348.

Dictio, quantocius, inquit Bord. n. 30. Jdem valet ac quam primum, in spatio trium mensium in magnis, sex in parvis. Barb. dict. 502. Saleties n. 95. ait, intelligendum, nisi dilatio commissionis expediat ad formandum pro- cessum, vel ad convocandum reum ac abusu il- lius; expedità ergo causà comburantur libri, &c.

Libri prohibiti ad tempus, donec expurgantur, deferendi sunt Inquisitori, aut expurgatori ad id ab eo deputato intra ter- minum præscriptum, juxta dicta n. 463. qua-

facta expurgatione, possunt absque nova licentia retineri.

468 Expurgator debet eos corrigere jux- ta exemplar correctorii à Magistro Sacri Palatii, aut à Tribunali Inquisitionis con- secto.

469 Non potest quis per se ipsum sine mortali eos expurgare, nisi de licentia In- quisitoris, aut Episcopi respectivè. Lupus par. 4. lib. 25. art. 4. diff. 1. pag. 465.

QUÆRES I.

470 An aliquam censuram incurrat, & sit suspectus de hæresi, qui librum heretici In- quisitori non consignat, sed propria auctori- tate comburit?

Leander cit. q. 70. & 71. cum aliis tenet non incurere excommunicationem Bul- læ Cœnæ, sed excommunicationem Julii III. & Pii IV. nam in Bulla Pii IV. Cum me- ditatio, apud Bord. in man. consult. sect. 48. n. 54. præcipitur consignatio librorum pro- hibitorum, his verbis.

Monemus, ac eis, & cuilibet eorum in virtute S. Obedientia, & sub incurso hæresis, ac omnibus contra hereticos de jure inflicto, & promulgatis, tam Ecclesiasticis, quam temporalibus sententiis, censuris, & poenis.

Quod præceptum confirmavit Pius IV. anno 1564. per aliam Bullam, quæ incipit Promunere.

471 Resp. comburentem per se ipsum li- brum heretici, peccare mortaliter, non esse autem suspectum de hæresi. & nullam cen- suram incurere. Bord. cit. n. 33. & alii apud Leandrum cit.

Probat, peccat mortaliter, quia contra præceptum obedientia.

Non est suspectus de hæresi; quia com- burendo non amat, sed odit hæresim.

Non

Non incurrit excommunicationem Bullæ Cœnæ; quia Bulla Cœnæ relata n. 319. solum exprimit legentes, retinentes, imprimentes, & defendentes libros hæreticorum, & nullam mentionem facit de comburentibus.

472 Non incurrit excommunicationem Julii III. & Pii IV. num. 305. relata, de qua est difficultas, 1. quia Alex. VII. n. 332. relatus, omnes pœnas in materia librorum prohibitorum reduxit ad pœnas, & formam Bullæ Cœnæ, Indicii, & Pii IV. super confirmatione dicti Indicii edita, quæ incipit: *Dominici gregis*. Ubi non infligitur censura non consignantibus, sed retinentibus, aut legentibus.

473 Secundò, quia ipse Julius III. & Pius IV. relati [ut advertit satis doctè Bord. cit. n. 54. & Pueronius apud Dian. par. 10. tr. 12. ref. 48.] præfatis pœnis afficiunt non consignantes, minime ut non consignantes, sed ut retinentes, in quantum scilicet supponuntur retinere libros, quos non consignant. Constat ex ipsis verbis ejusdem Bullæ: prope finem, his verbis.

Volumus autem, quod si, qui libros Lutheranos alios prædictos infra spatium, & terminum hujusmodi dictis Inquisitoribus consignaverint, nisi ipsi alias, quam ex retentione librorum hujusmodi hæretici, seu de fide suspecti fuerint, eo ipso etiam absque aliqua desuper faciendâ abjuracione, à censuris, & pœnis propterea forsan incursum in utroque foro absoluti sint, & esse censeantur, pro ut nos. &c.

Pura igitur non consignatio, non afficitur censura; bene verò retentio; idque etiam de libris prohibitis primæ classis, & à fortiori.

474 Eadem ratione, non consignantes, sed comburentes libros Catholicorum prohibitos, quia continent hæresim, aut falsi

dogmatis suspicionem, incurrant censuram Indicii de qua n. 331. minime ut non consignantes, sed ut notabiliter retinentes.

Constat ex tenore ipsarum prohibitionum librorum secundæ classis, necque Catholicorum, & innotent prohibitionibus, quas facit Innocentius III. *Cum sicut accepimus*, die 16. Sept. 1184. *Cum sicut nobis*, 26. Febr. 1187. Ubi excommunicatione majori interdictum, & retentionem quorundam librorum deinde absque ulla expressione certè præcipit, ut qui eos habuerint: *Teneant, & custodiant, atque consignare locorum Ordinariis vel Inquisitoribus, qui exemplaria ipsorum ta illico flammis aboleri curent.*

475 Non consignantes verò, sed comburentes libros hæreticorum hæreticorum, nec de Religione tractantium, libros Catholicorum prohibitos non retinent, vel ejus, aut falsi dogmatis suspicionem, sed ob aliam causam, etiam notabiliter retinentes peccant mortaliter, nullam censuram incurunt; quia tenentores nullâ censurâ afficiuntur, præterea n. 434.

QUÆRES II.

476 An possit quis sine peccato librum hæreticum per se comburere, si non valeat nisi per gravi damno, aut periculo Inquisitoribus consignare?

R. Resp. affirmative, si timor damnationis alicui sit verus, & prudens. *Lexic. cens. 17. 3. disp. 1. g. 71.* Pueronius ad Bullam Cœnæ cap. 1. n. 108. Sanchez, Pagnan. Lench. & alii apud illum. Quia lex hæreticorum non obligat cum tanto detrimendo, &

477 Sed difficultas est in assignando peccati mali timor possit ex hujusmodi librorum non consignatione contingere, hæreticorum

Dicendum existimo excusari eum, non so-
lum, qui bona fide à se ipso combureret, sed
etiam metu panæ, aut quia ipse librum com-
pulerit, aut quia sine facultate legerit, vel
retinuerit, à se ipso combureret. Nam alias,
& sicut legis habetur, quod scilicet liber sup-
primatur, & ad simplicem actum obedientia
non videtur cum tanto discrimine iste obli-
gandus.

478 Sed citè id non probat Diana cit. his
verbis.

Sed ego non video, quare legens hereticum
librum absque facultate possit illum combure-
re, & non potius Confessario præbere, ut illum
detrahat Inquisitoribus: & sic observabit Con-
signationes Pontificum absque periculo, & di-
scrimine suo.

479 Adde, hunc censeri spontè compa-
ntem. Hinc Julius III. n. 308. relatus, non
consignantes ibi expressos, ex retentione,
quam supponit, non præcipit, ut punian-
tur, sed illis indulget, ut facta consignatione,
absque aliqua abjuratone à censuris & pœ-
nis ex retentione incurris, eo ipso in utroque
sæculo sint absoluti.

480 Melius Leander cit. assignat.

Cum enim Domini Inquisitores, quando
liber hereticus illis defertur, interrogent de-
ferentem, unde illum habuerit, an illo usus
fuerit, &c. hinc est, quòd aliquando possit
contingere, grave aliquod damnum deferentis
evenire.

481 Illud mihi verum, quòd non potens
librum heretici Inquisitori deferre, vel
quia ei opportunitas deest, vel quia aliqua
rationabilis causa id non permittit, & inde
fit astrictus librum diu apud se retinere, ul-
quequòd opportunitas suppetat; tunc potest
illum propria autoritate comburere; quia
ex una parte ad impossibile nemo tenetur:
v. num. 190. & ex alia melius facit quis com-
burendo, quàm serpente pulchrum visu,
sed re pestiferum, apud se, cum sit, aut
aliorum periculo retinendo: sola curiositas
humanæ conditioni novitatis amicæ con-
naturalis sufficientes dabit saltem ad legen-
dum impulsus. Cujus autem fortitudinis se
jactabit luteum figmentum, ut in occasione
labendi diu permaneat, ne frangatur, secu-
rum. v. num. 365.

P A R S T E R T I A

De Denuntiationibus faciendis pro Con- fessariis sollicitantibus.

Unum omnino hic monitum volo, Casus nimirum, qui in hac tertia parte expo-
nuntur, figuratos, & fictos ferè esse, non veros; & solum apponi, ut sint
Confessariis lumen, ac regula ad Sacramentum Pœnitentiæ
studiosè, ac vigilanter tractandum.

C A P U T I.

De Bullis, & Decretis circa onus denuncia-
di Confessarios sollicitantes.

481 O nus denunciandi Confessarios
sollicitantes ad sanctum Tribunal
Pœnit. Exam. Ecclesiast. Tom. II.

Inquisitionis, habetur ex Constit. Pauli IV.
16. Aprilis 1561. Pii IV. 6. Aprilis 1564.
Clem. VIII. 3. Decembris 1592. Pauli V.
16. Septembris 1608. & Gregor. XV. 30.
Augusti 1621. quæ Bullæ differunt in hoc;
LIII
quia